

KONINKRIJK BELGIE

NATIONALE ARBEIDSRAAD

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST Nr. 2.

Zitting van dinsdag, 9 juni 1970.

Collectieve arbeidsovereenkomst betreffende het toekennen door de werkgever aan de werklieden van een aanvullende vergoeding bij deze die door het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering ingeval van arbeidsongeschiktheid wordt verleend.

X

X

X

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST BETREFFENDE HET TOEKENNEN DOOR DE WERKGEVER AAN DE WERKLIEDEN VAN EEN AANVULLENDE VERGOEDING BIJ DEZE DIE DOOR HET STELSEL VAN DE ZIEKTE- EN INVALIDITEITS-VERZEKERING INGEVAL VAN ARBEIDSONGESCHIKTHEID WORDT VERLEEND.

Gelet op de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités;

Gelet op punt 9 van de besluiten van de Economische en Sociale Conferentie van 16 maart 1970, waarin wordt aanbevolen aan de werklieden gedurende een periode van één maand een loonwaarborg te bieden, analoog aan deze van het stelsel inzake gewaarborgd weekloon;

Hebben navolgende interprofessionele organisaties van ondernemingshoofden en van werknemers :

- het Verbond der Belgische Nijverheid ;
- het Verbond der Belgische niet industriële ondernemingen ;
- de overeenkomstig de wet van 6 maart 1964 tot organisatie van de middenstand erkende nationale middenstandsorganisaties ;
- de Belgische Boerenbond ;
- "la Fédération nationale des unions professionnelles agricoles" ;
- "l'Alliance agricole belge" ;
- het Algemeen Christelijk Vakverbond ;
- het Algemeen Belgisch Vakverbond ;
- de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België ;

in de Nationale Arbeidsraad op 9 juni 1970 navolgende collectieve overeenkomst gesloten :

Artikel 1. - Toepassingsgebied.

Deze collectieve overeenkomst is van toepassing op alle werklieden en op hun werkgevers die door een arbeidsovereenkomst zijn verbonden.

Artikel 2. - Recht op vergoeding.

In geval van arbeidsongeschiktheid ten gevolge van ziekte, andere dan een beroepsziekte, of van een ongeval, ander dan een arbeidsongeval of een ongeval op de weg naar en van het werk, heeft de werkman, ten laste van de werkgever, recht op een vergoeding, berekend conform navolgende modaliteiten.

Het recht op de vergoeding is ondergeschikt aan de voorwaarde dat de werkman, ten minste één dag, de betaling van het loon heeft genoten in toepassing van artikel 29 van de wet van 10 maart 1900 betreffende de arbeidsovereenkomst, gewijzigd door de daaropvolgende wetten.

Artikel 3. - Door de vergoeding gedekte periode.

Bij het verstrijken van de in artikel 29 van de wet op de arbeidsovereenkomst bedoelde periode van 7 dagen, heeft de werkman voor een periode van 23 kalenderdagen recht op de in artikel 2 beoogde vergoeding, ongeacht het toekennen van de door de ziekte- en invaliditeitsverzekering betaalde uitkeringen.

Artikel 4. - Bedrag van de vergoeding.

- a) De in artikel 2 bedoelde vergoeding stemt overeen met 11 % van het gedeelte van het normaal loon, dat de loongrens die in aanmerking komt voor de berekening van de V.Z.I.-uitkeringen niet overschrijdt, en met 71 % voor het gedeelte van het normaal loon dat deze loongrens overschrijdt.

- b) Deze vergoedingspercentages, kunnen door de paritaire comités worden aangepast voor de sectoren waar de sociale zekerheidsbijdragen en de inningsgrenzen verschillen van deze van het algemeen stelsel.

Artikel 5. - Begrip "normaal loon".

Het recht en de berekeningswijze van het normaal loon, bedoeld in artikel 4, worden vastgesteld conform de bepalingen van artikel 28 septies van de wet op de arbeidsovereenkomst.

Artikel 6 - Nieuwe arbeidsongeschiktheid.

De in artikel 2 bedoelde vergoeding is niet opnieuw verschuldigd, wanneer zich een nieuwe arbeidsongeschiktheid voordoet binnen de 14 dagen, die volgen op het einde van een periode van arbeidsongeschiktheid welke aanleiding heeft gegeven tot de betaling van de vergoeding voor een periode van 23 dagen.

De vergoeding is evenwel verschuldigd voor het nog te lopen gedeelte van een periode van 23 dagen, indien de eerste periode van arbeidsongeschiktheid geen aanleiding heeft gegeven tot de betaling van de vergoeding tijdens een periode van 23 dagen.

De vergoeding is eveneens verschuldigd wanneer de werkmán door een medisch attest staft dat deze nieuwe arbeidsongeschiktheid te wijten is aan een andere ziekte of een ander ongeval.

Artikel 7 - Subrogatoire vordering.

Het slachtoffer zal de werkgever, op diens verzoek, in de plaats stellen in de vordering tegen de derden die aansprakelijk zijn voor het ongeval, bedoeld in § 1 van artikel 29 van de wet op de arbeidsovereenkomst.

Artikel 8 - Bewijs van de arbeidsongeschiktheid.

De vergoeding, bedoeld in artikel 2, wordt toegekend voor de dagen arbeidsongeschiktheid die vallen binnen de bij artikel 3 bepaalde periode, waarvoor de werkmán het bewijs van zijn ongeschiktheid zal leveren.

De werkgever kan vragen dat dit bewijs wordt geleverd, hetzij volgens de regelen van artikel 29 bis van de wet op de arbeidsovereenkomst, hetzij volgens deze van de reglementering op de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Deze keuze moet gebeuren door middel van een algemene maatregel voor het geheel van de betrokken werklíeden.

Artikel 9 - Tegemoetkoming van de Fondsen voor bestaanszekerheid.

In de bedrijfstakken waar een Fonds voor bestaanszekerheid bestaat, is de werkgever vrijgesteld van alle of van een deel van de verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomst, in de mate dat een door de Koning algemeen verbindend verklaarde beslissing van het paritair comité deze verplichtingen ten laste heeft gelegd van het Fonds voor bestaanszekerheid.

Artikel 10 - Bijkomende voordelen en weerslag op de collectieve overeenkomsten die gelijkwaardige of gunstiger voordelen toekennen.

Elk bijkomend voordeel, dat bij deze van de ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt gevoegd en dat door de werkgever of door een Fonds voor bestaanszekerheid wordt betaald tijdens de in artikel 3 voorziene periode, wordt afgetrokken van het volgens artikel 4 bepaalde bedrag.

Deze bepaling sluit in dat deze overeenkomst niet van toepassing is wanneer er collectieve overeenkomsten bestaan die gelijkwaardige of gunstiger voordelen voorzien, dan deze die voortvloeien uit artikel 2.

Artikel 11 - Datum van inwerkingtreding - duur - herziening en opzegging.

Deze overeenkomst treedt in werking per 1 juli 1970.

Zij is afgesloten voor een onbepaalde duur. Zij zal ten vroegste vanaf 1 juli 1971 kunnen worden herzien of opgezegd op verzoek van de meest gereede ondertekenende partij met een opzeggingstermijn van drie maanden.

x x x

Gelet op artikel 28 van de wet van 5 december 1968 op de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, vraagt de Nationale Arbeidsraad dat deze overeenkomst door de Koning algemeen verbindend zou worden verklaard.

COMMENTAAR BIJ DE OVEREENKOMST.

Deze overeenkomst wordt door de betrokken organisaties afgesloten ten einde punt 9 van de besluiten van de Economische en Sociale Conferentie ten uitvoer te leggen.

Die tekst luidt als volgt :

"Uitgaande van de zorg om aan de werklieden gedurende de periode van één maand een loonwaarborg te bieden, analoog aan deze van de wet op het gewaarborgd weekloon, zijn de partijen overeengekomen om ten gunste van deze arbeiders gelijkwaardige voordelen te voorzien.

De nieuwe maatregelen zullen in geval van ziekte aanleiding geven tot een vergoeding gelijk aan de netto-inkomsten welke zouden voortvloeien uit de betaling van 80 % van het brutoloon.

Met dit doel zullen de werkgevers aan de werknemers een aanvullende vergoeding uitbetalen die gevoegd wordt bij de door de ziekteverzekering betaalde vergoeding en met behoud van eventueel bestaande gunstiger regelingen.

De problemen die zich bij de toepassing van deze maatregelen zouden kunnen voordoen met inbegrip van de toestand van de kleine ondernemingen, zullen worden onderzocht met het oog op een aangepaste oplossing.

Hierover zal een conventie worden afgesloten die uitwerking zal hebben op 1 juli 1970.

De vakbonden zijn van mening dat hiermede een belangrijke stap wordt gezet in de richting van de verwezenlijking van het gewaarborgd maandloon.

De werkgeversorganisaties drukken de wens uit dat de toepassing van de maatregelen geen ongunstige invloed zou hebben op de stiptheid".

Deze bepalingen hebben ten doel het statuut van de werklieden dichter bij dit van de bedienden te brengen. Een eerste stap in deze richting wordt door deze collectieve overeenkomst gezet in de sector uitkeringen in geval van arbeidsongeschiktheid, door een bijkomende vergoeding toe te kennen bij deze van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, vanaf het einde van de periode die gedekt is door het gewaarborgd weekloon tot op de dertigste dag van de arbeidsongeschiktheid.

Er dient op gewezen te worden dat de formule die in deze collectieve overeenkomst en vooral in haar artikel 4 wordt gebruikt, voorlopig onafhankelijk staat van de berekeningswijze der uitkeringen van de ziekteverzekering ; zij blijft behouden zolang de ziekteverzekering geen ander stelsel inzake berekening voor de uitkeringen heeft vastgesteld.

Artikel 1.

Daar deze overeenkomst slechts slaat op de werklieden, regelt een afzonderlijke overeenkomst het geval van de bedienden die geen gewaarborgd maandloon genieten in geval van arbeidsongeschiktheid.

Artikel 2.

Het recht op de vergoeding die wordt toegekend krachtens deze overeenkomst is voor de werkman ondergeschikt aan het feit dat hij, tenminste één dag, het gewaarborgd weekloon kan genieten.

De uitsluiting van het recht op de vergoeding, die voorzien is voor de werklieden die getroffen zijn door beroepsziekten of die het slachtoffer zijn van arbeidsongevallen of ongevallen op de weg naar of van het werk, is overgenomen uit artikel 29, paragraaf 1 van de wet op de arbeidsovereenkomst. Zij is te verklaren door het feit dat de schadeloosstelling van deze werknemers reeds voorzien is door specifieke wetten die op hun geval van toepassing zijn.

Zijn uitgesloten van het recht op de vergoeding, de werklieden bedoeld in artikel 29, § 3 van genoemde wet op de arbeidsovereenkomst, dat hun het genot van het gewaarborgd maandloon ontnemt.

De ondertekenende partijen stellen vast dat het geval van de zwangere werkneemsters een bijzonder probleem is en niet het object uitmaakt van onderhavige overeenkomst (cfr. art. 28 bis, b, van voornoemde wet).

Artikel 3.

Bij dit artikel kan gesteld worden dat men, voor de verwezenlijking van de voordelen in geval van ziekte, zoals punt 9 van de besluiten van de Economische en Sociale Conferentie verduidelijkt, uitgaat van het bediendenstatuut. Welnu de bedienden, bedoeld in paragraaf 1, artikel 10 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor bedienden hebben, ingeval van ziekte of ongeval gedurende dertig dagen recht op de overeengekomen bezoldiging. Vermits de eerste zeven dagen arbeidsongeschiktheid van de werklieden in toepassing van artikel 29, paragraaf 1 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden gedekt zijn, heeft deze overeenkomst betrekking op de overblijvende 23 dagen om een periode van 30 dagen te bekomen.

Artikel 4.

- a) De Economische en Sociale Conferentie heeft besloten dat de werklieden voortaan, in geval van ziekte, zouden moeten vergoed worden naar rata van de netto-inkomsten, welke zouden voortvloeien uit de betaling van 80 % van het gederfde brutoloon en dat de werkgevers met dit doel aan deze werknemers een aanvullende vergoeding zullen uitbetalen, die gevoegd wordt bij de door de ziekteverzekering betaalde uitkering.

De in artikel 4 vastgestelde forfaitaire percentages van de aanvullende vergoeding ten laste van de werkgever werden bekomen door afronding van de juiste percentages van 10,63 en 70,63 van de vergoeding van de werknemer, die als volgt worden berekend : van zijn gewaarborgd loon, vermeerderd met 6 % als vakantiegeld, trekt men zijn sociale zekerheidsbijdrage af (momenteel 11,05 %) : er blijft 70,63 % over, waarvan 60 % ten laste zijn van het R.I.Z.I.V. voor het gedeelte van het loon tot de loongrens van 14.575 fr. Voor het gedeelte van het loon boven deze loongrens zal de werkgever de werknemer moeten vergoeden voor het volledige percentage van 70,63 (t.w. het forfaitaire percentage van 71 voorzien bij artikel 4).

- b) De bij deze overeenkomst bepaalde vergoedingspercentages mogen echter worden aangepast voor de sectoren, zoals deze van de kolenmijnen, waar bijzondere sociale zekerheidsstelsels bestaan.

Artikel 5.

Het begrip normaal loon is ontleend aan artikel 28 septies van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden, dat op zijn beurt verwijst naar de wetgeving op de betaalde feestdagen (cfr. de besluitwet van 25 februari 1947 en de uitvoeringsbesluiten).

Artikel 6.

Dit artikel is opgesteld in parallellisme met artikel 29, par. 2 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden, met dien verstande dat hier de regeling inzake gewaarborgd weekloon uitgebreid wordt tot het overblijvende gedeelte van 30 dagen nl. tot 23 dagen. Het derde lid van artikel 6 beantwoordt aan artikel 29, § 2, lid 2, 2) van genoemde wet.

Artikel 7.

Teneinde de werkgever dezelfde rechten toe te kennen als deze hem verleend bij artikel 29, par. 4 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden, lijkt het aangezien dat de werkgever met de werknemer een overeenkomst zou sluiten waarbij bepaald wordt dat de werkgever in de plaats van de werknemer een rechtsvordering tegenover derden kan instellen.

De Raad overweegt als praktische formule een enige juridische handeling : op het ogenblik van de uitbetaling van de bijkomende vergoeding stelt de werkmán de werkgever in de plaats in zijn vordering tegen de derde die aansprakelijk is voor het ongeval.

Artikel 8.

1. Om recht te hebben op de bij artikel 2 bedoelde vergoedingen legt dit artikel aan de werkman de verplichting op zijn arbeidsongeschiktheid te bewijzen gedurende de gehele periode, bedoeld in artikel 3.
2. Indien de werkman het attest waaruit zijn ongeschiktheid blijkt zonder reden na de gestelde datum indient, zal hij slechts worden vergoed vanaf de dag waarop hij dit document heeft overgelegd. Indien hij daarentegen wegens overmacht belet was het attest in te dienen binnen de voorgescreven termijn, zal hij voor de ganse duur van zijn ongeschiktheid worden vergoed. Onder overmacht dient te worden verstaan gevallen zoals het feit alleen te wonen en zich in de onmogelijkheid te bevinden zich te verplaatsen.
3. Vraag is evenwel of benevens het bewijs dat de werkman heeft geleverd om het gewaarborgd weekloon te bekomen, een nieuw bewijs nodig is om recht te hebben op de aanvullende vergoeding.

Desbetreffend dienen twee hypothesen te worden onderscheiden : ofwel beantwoordt het aanvankelijk medisch attest aan de werkelijke duur van de ongeschiktheid, ofwel duurt de ongeschiktheid langer dan het attest voorziet.

Indien de ziekte langer duurt dan de termijn die in het aanvankelijk medisch attest is vermeld, wordt, wat het overblijvende gedeelte van de 30 dagen betreft, de procedure toegepast zoals bepaald in artikel 8, lid 2, t.w. dat, zo dit door de werkgever wordt gevraagd, de werkman een aanvullend bewijs van arbeidsongeschiktheid indient, dat kan bestaan ofwel uit een attest van het ziekenfonds, ofwel uit een bewijs zoals bepaald in artikel 29 bis, leden 2, 3, 4 en 5 van de wet op de arbeidsovereenkomst voor werklieden.

4. De keuze van de aard van het bewijs, die aan de werkgever wordt gelaten dient een algemeen karakter te hebben voor al de betrokken werklieden, teneinde een mogelijke discriminatie te vermijden.

Door "betrokken werklieden" wordt verstaan het geheel van de werklieden van de onderneming. In de ondernemingen met verschillende technische bedrijfseenheden verstaat men onder "betrokken werklieden", diegenen die tot eenzelfde technische bedrijfseenheid behoren, begrip dat voorkomt in de wetgeving op de ondernemingsraden.

De eenvormige regeling welke hier wordt behandeld, kan ondermeer het voorwerp uitmaken van een vermelding in het arbeidsreglement, dat volgens de wet opgesteld wordt met de medewerking van de werknemers.

5. Anderdeels heeft de werkgever het recht de arbeidsongeschiktheid van de werkman te controleren, doch hij zal daarbij een zekere soepelheid aan de dag leggen, zowel wanneer het medisch attest de periode van 30 dagen dekt, als wanneer de ziekte, die aanvankelijk minder dan 30 dagen zou bedragen, langer duurt. In geen geval zal een overbodig medisch attest worden gevraagd.

Artikel 10.

Het eerste lid van artikel 10 herneemt het beginsel van het derde lid van punt 9 van genoemde besluiten van de Economische en Sociale Conferentie.

De Raad meent dat moet verduidelijkt worden wat men onder "bijkomende voordelen" verstaat.

De vraag of een overeenkomst die in een paritair comité of in een onderneming wordt gesloten evenveel of meer toekent dan de nieuwe nationale overeenkomst moet globaal geapprecieerd worden over het geheel van de door de overeenkomst beschouwde periode, die tot 30 dagen kan gaan. Deze appreciatie zal gebeuren door de partijen die de overeenkomst hebben gesloten.

Aldus zou deze overeenkomst niet van toepassing zijn in een sector die wordt beheerst door een overeenkomst die tijdens de eerste vijftien ziektedagen gunstiger voordelen biedt dan deze van de interprofessionele overeenkomst en tijdens de tweede vijftien dagen lagere voordelen, op voorwaarde dat de som van deze voordelen gelijk is aan of gunstiger dan deze welke voortvloeien uit de toepassing ervan.

Artikel 11.

Dit artikel voorziet dat de overeenkomst is gesloten voor een onbepaalde duur, doch dat zij niet zal kunnen herzien of opgezegd worden gedurende een termijn van één jaar, teneinde haar een minimum duur te waarborgen.

Het ligt voor de hand dat de overeenkomst door een akkoord van al de ondertekenende partijen vóór het verstrijken van het eerste jaar zal kunnen herzien worden, conform de algemene regelen van de wet op de collectieve overeenkomsten.

De overeenkomst voorziet anderdeels ingeval van opzegging of vraag om herziening een opzeggingstermijn van slechts drie maanden, teneinde binnen de kortst mogelijke termijn het hoofd te kunnen bieden aan de toepassingsproblemen die kunnen rijzen.

Tijdens de besprekingen die het afsluiten van de overeenkomst zijn voorafgegaan, werd onder meer het accent gelegd op de mogelijkheid om de forfaitaire percentages van 11 en 71, bedoeld in artikel 4, in de twee navolgende gevallen te herzien :

- 1) indien het R.I.Z.I.V. het huidig berekeningssysteem van het bedrag der uitkeringen, dat steunt op de beloning van de werknemer tijdens het voorlaatste kwartaal, zal vervangen door een stelsel dat als basis het dagloon heeft dat wordt ontvangen op het ogenblik dat de ziekte een aanvang neemt ;

2) indien de percentages van de sociale zekerheidsbijdragen worden herzien.

Gedaan te Brussel, op negen juni negentienhonderzeventig.

Voor het Verbond der Belgische Nijverheid.

Voor het Verbond van de Belgische niet-industriële Ondernemingen.

Voor de Middenstandsorganisaties.

Voor de Belgische Boerenbond.
La Fédération nationale des unions professionnelles agricoles
et l'Alliance agricole belge.

Voor het Algemeen Christelijk Vakverbond van België.

Voor het Algemeen Belgisch Vakverbond.

Voor de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België.